

HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea Programului de management
al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020

nr. 116 din 11.02.2013

Monitorul Oficial nr.31-35/161 din 15.02.2013

* * *

În temeiul art.7 alin.(2) lit.b) din Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.51-54, art.155), cu modificările ulterioare, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:
Programul de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020, conform anexei nr.1;
Planul de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020, conform anexei nr.2.
2. Ministerele și alte autorități administrative centrale, responsabile de realizarea Programului aprobat, vor informa, anual, pînă la data de 20 ianuarie, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor despre acțiunile întreprinse.
3. Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor va generaliza informația recepționată și va prezenta Guvernului, anual, pînă la data de 15 februarie, raportul privind implementarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020.
4. Monitorizarea și coordonarea procesului de realizare a Programului de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020 se pune în sarcina Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:

Viceprim-ministru, ministrul economiei

Valeriu Lazăr

Ministrul tehnologiei informației și comunicațiilor

Pavel Filip

Ministrul finanțelor

Veaceslav Negruța

Chișinău, 11 februarie 2013.

Nr.116.

Anexa nr.1
la Hotărîrea Guvernului
nr.116 din 11 februarie 2013

PROGRAMUL de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Programul de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020 (în continuare – Programul) este elaborat în conformitate cu prevederile Directivei Comisiei Europene D2002/21/CE (Directiva-cadru), modificate prin Directiva D2009/140/CE, [Legii comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007](#), Tabelului Național de Atribuire a Benzilor de Frecvență, aprobat prin Hotărârea Comisiei de stat pentru frecvențe radio a Republicii Moldova nr.11 din 27 aprilie 2000.

2. Prezentul Program reflectă importanța disponibilității și utilizării eficiente a spectrului de frecvențe radio ca resursă limitată – proprietate publică a statului, pentru piața internă a rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice, precum și pentru alte sectoare ale economiei naționale a Republicii Moldova.

3. Elaborarea și adoptarea prezentului Program are drept scop promovarea unei gestionări eficiente a resurselor de spectru radio care, în special, să asigure disponibilitatea unui spectru de frecvențe suficient pentru dezvoltarea continuă a rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile terestre în bandă largă, implementarea tehnologiilor și serviciilor de generație nouă.

II. ANALIZA SITUAȚIEI

4. Evoluția reglementării și utilizării spectrului de frecvențe radio

Prezentul Program vizează resursele de spectru radio cuprinse între 300 MHz și 3800 MHz și care fac parte din gama de frecvențe radio ultraînalte (UHF), conform clasificării expuse în Regulamentul Radiocomunicațiilor (RR) al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor (UIT). În cadrul prezentului capitol este prezentată evoluția reglementării și utilizării în Republica Moldova a spectrului de frecvențe radio în următoarele benzi de frecvențe ultraînalte:

453,0-457,5/ 463,0-467,5 MHz (banda de frecvențe 450 MHz);
790-862 MHz (800 MHz);
880-915/ 925-960 MHz (900 MHz);
1710-1785/ 1805-1880 MHz (1800 MHz);
1900-2025/ 2110-2170 MHz (2100 MHz);
2300-2400 MHz (2300 MHz);
2400-2483,5 MHz (2400 MHz);
2500-2690 MHz (2600 MHz);
3400-3800 MHz (3800 MHz).

Aceste benzi de frecvențe au avut o evoluție diferită atât din punctul de vedere al utilizării lor, cât și al reglementării acestora de-a lungul timpului în perioada 1998-2012.

Evoluția reglementării și utilizării spectrului de frecvențe radio prevăzute în Tabelul Național de Atribuire a Benzilor de Frecvență, aprobat prin Hotărârea Comisiei de stat pentru frecvențe radio a Republicii Moldova nr.11 din 27 aprilie 2000 pentru serviciul mobil terestru în benzile de frecvențe 450 MHz, 900 MHz, 1800 MHz și 2100 MHz, este prezentată în anexa nr.1 la prezentul Program.

1) Benzile de frecvențe 453,0-457,5/ 463,0 – 467,5 MHz

Actualmente în Republica Moldova benzile 453,0-457,5/ 463,0-467,5 MHz sînt utilizate pentru furnizarea serviciilor de telefonie celulară mobilă în standardul CDMA2000 1× RTT (EV-DO1 × Rev.0).

În aceste benzi de frecvențe funcționează rețeaua CDMA2000 a furnizorului “Moldtelecom” S.A. (Unite).

Aranjamentul canalelor pentru benzile de frecvențe 453,0-457,5/ 463,0-467,5 MHz utilizate de către “Moldtelecom” S.A. pentru sistemul de telefonie mobilă/rețele locale cu radioacces fix în standardul CDMA 2000 (TIA/EIA/IS-2000.2) este prezentat în tabelul 1.

Tabelul 1

453.00-453.35 MHz	453.35-454.60 MHz	454.60-455.85 MHz	455.85-457.10 MHz	457.10-457.50 MHz	457.50-463.00 MHz	463.00-463.35 MHz	463.35-464.60 MHz	464.60-465.85 MHz	465.85-467.10 MHz	467.10-467.50 MHz
Guard band	Uplink			Guard band	Duplex gap	Guard band	Downlink			Guard band
0.350 MHz	3.75 MHz (3 channels × 1.25 MHz)			0.400 MHz	5.5 MHz	0.350 MHz	3.75 MHz (3 channels × 1.25 MHz)			0.400 MHz

2) Banda de frecvențe 790-862 MHz

Banda de frecvențe 790-862 MHz face parte din componența benzii 470-862 MHz. Actualmente o porțiune din această bandă (470-790 MHz) este utilizată de către televiziunea analogică terestră. În ultimii ani, pe plan mondial, se observă o micșorare a ratei televiziunii terestre în format analogic față de televiziunea prin cablu, prin satelit, televiziunea prin Internet (IPTV) (Sursa: Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației. Evoluția pieței: sectorul audiovizual http://anrceti.md/sectorul_audiovizual)

Satisfacerea cerințelor majore a utilizatorilor privind calitatea (definiția înaltă a imaginii TV), diversitatea de content (numărul de programe TV), acoperirea teritorială și implementarea serviciilor noi au determinat lansarea procesului de tranziție de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră.

Conferința Regională de Radiocomunicații (Geneva) din anul 2006 (RRC-06) a aprobat Acordul GE-06 pentru planificarea difuziunii digitale terestre în benzile de frecvențe 170-230 MHz și 470-862 MHz, la care este anexat Planul digital al alocărilor/assignărilor canalelor de televiziune digitală terestră.

Conform Planului digital pentru Republica Moldova în banda de frecvențe 790-862 MHz (canalele 61-69) sînt alocate canale de televiziune digitală terestră, conform tabelului 2.

Tabelul 2

Zona	Edineț	Mîndreștii Noi	Florești	Bender	Trifești	Ungheni	Chișinău	Cimișlia	Căușeni	Comrat	Cahul
Canal TV/ MHz	66/ 830-838	68/ 846-854	65/ 822-830	63/ 806-814	67/ 838-846	69/ 854-862	61/ 790-798	66/ 830-838	65/ 822-830	62/ 798-806 64/ 814-822	67/ 838-846

În vederea executării prevederilor [Legii nr.69-XVI din 27 martie 2008](#) pentru ratificarea Acordului regional privind planificarea serviciului de radiodifuziune digitală terestră în Regiunea

1 (părți ale Regiunii 1, amplasate la vest de meridianul 170° longitudine estică și la nord de paralela 40° latitudine sudică, cu excepția teritoriului Mongoliei) și în Republica Islamică Iran în benzile de frecvențe 174-230 MHz și 470-862 MHz, adoptat la Geneva la 16 iunie 2006, Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea de a finaliza tranziția de la televiziunea analogică terestră la televiziunea digitală terestră pînă la 17 iunie 2015.

3) Benzile de frecvențe 880-915/ 925-960 MHz, 1710-1785/ 1805-1880 MHz

Actual benzile 880-915/925-960 MHz și 1710-1785/1805-1880 MHz (parțial) sînt utilizate pentru sistemele mobile GSM 900 și GSM 1800 (Global Sistem for Mobile Communications).

a) benzile de frecvențe 880-915 / 925-960 MHz

În aceste benzi canalele radio au fost repartizate și alocate furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice mobile, după cum urmează:

“Orange Moldova” S.A. – 63 canale (2×12,6 MHz);

“Moldcell” S.A. – 57 canale (2×11,4 MHz);

“Eventis Mobile” S.R.L. – 37 canale (2×7,4 MHz);

b) benzile de frecvențe 1710-1785/ 1805-1880 MHz

În aceste benzi compania “Orange Moldova” S.A. utilizează 100 canale GSM cu lărgimea totală de bandă de 2×20 MHz. Porțiunile de bandă 1730-1785/ 1825-1880 MHz nu sînt utilizate.

4) Benzile de frecvențe 1900-1980/ 2110-2170 MHz, 1900-1920 MHz și 2010-2025 MHz sînt utilizate pentru sistemele mobile UMTS (WCDMA) generația 3G de către furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice mobile “Orange Moldova” S.A., “Moldcell” S.A. și “Moldtelecom” S.A.

Furnizorii menționați dețin cîte 2 blocuri de frecvențe 2×14,8 MHz (pereche) și cîte un bloc de 5 MHz (nepereche).

Blocurile de frecvențe 1964,9-1979,7/ 2154,9-2169,7 MHz (2×14,8 MHz (pereche), 1909,9-1914,9 MHz (5 MHz (nepereche) și 2010-2025 MHz (15 MHz (nepereche) nu sînt utilizate.

5) Banda de frecvențe 2300-2400 MHz, conform hotărîrii Conferinței Mondiale de Radiocomunicații din anul 2007 (WRC-07), poate fi utilizată pentru implementarea IMT (International Mobile Telecommunications-Nota 5.384A RR UIT). În Europa această banda se utilizează pentru alte sisteme, diferite de sistemele BWA (Broadband Wireless Access – acces pe suport radio în bandă largă).

6) Banda de frecvențe 2400-2483,5 MHz este utilizată pentru sistemele cunoscute ca WAS/RLAN (Wireless Access Systems/Radio Local Area Networks) și echipamentele cu rază mică de acțiune (Wi-Fi etc.).

Conform prevederilor Tabelului Național de Atribuire a Benzilor de Frecvență și Recomandării Conferinței Europene a Poștelor și Telecomunicațiilor (CEPT) ERC/REC 70-03 în banda 2400-2483,5 MHz se permite utilizarea echipamentelor cu puterea aparent radiată (PAR) nu mai mare de 100 mW.

Utilizarea benzii 2400-2483,5 MHz se efectuează, conform Hotărîrii Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației nr.126 din 2 iunie 2009.

7) Banda de frecvențe 2500-2690 MHz este pasibilă pentru utilizare de către sistemele mobile de comunicații electronice ([Hotărîrea Guvernului nr.365 din 6 iunie 2012](#) “Cu privire la dezvoltarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă”).

Comitetul Comunicațiilor Electronice CEPT (ECC) la 18 martie 2005 a adoptat Decizia ECC/DEC/(05)05 cu privire la utilizarea armonizată a spectrului pentru IMT-2000/UMTS în banda 2500-2690 MHz.

Prin aceasta decizie ECC a aprobat:

- a) asignarea benzii 2500-2690 MHz pentru sistemele IMT-2000/UMTS;
- b) schema divizării benzii 2500-2570 MHz în pereche cu 2620-2690 MHz-regim FDD;
- c) asignarea benzii 2570-2620 MHz-în regim TDD sau FDD (cu duplex extern).

S-a decis că banda va fi disponibilă în funcție de cererea pieței.

Repartizarea subbenzilor de frecvențe radio stabilită pentru sistemele IMT-2000/UMTS în banda de frecvențe 2500-2690 MHz este prezentată în anexa nr.4 la prezentul Program.

8) Banda de frecvențe 3400-3800 MHz

Conform TNABF această bandă este de utilizare neguvernamentală și este atribuită următoarelor servicii de radiocomunicații:

- 1) cu statut primar – FIX, FIX PRIN SATELIT, MOBIL – 3400-3600 MHz;
- 2) cu statut secundar – mobil – 3600-3800 MHz, radiolocație – 3400-3600 MHz.

Pînă la sfîrșitul anului 2011 frecvențele din această bandă au fost utilizate pentru funcționarea liniilor de radioreleu (LRR) ale Î.S. “Radiocomunicații”. Actualmente frecvențele din această bandă sînt libere.

Comitetul Comunicațiilor Electronice CEPT la 30 martie 2007 a adoptat decizia ECC/DEC/(07)02 cu privire la implementarea armonizată a BWA cu utilizare flexibilă (FWA, NWA or MWA) în benzile cuprinse între 3400-3800 MHz, care a intrat în vigoare la 30 martie 2007. Prin aceasta decizie ECC a desemnat banda 3400-3600 MHz și/sau 3600-3800 MHz pentru implementarea BWA în funcție de cererea pieței și serviciile deja implementate în aceste benzi.

Decizia CEPT ECC (11)06 din 9 decembrie 2011 a stabilit aranjamentul armonizat al frecvențelor în banda de frecvențe 3400-3600 MHz și 3600-3800 MHz. În conformitate cu această decizie se propune varianta de repartizare a subbenzilor din banda de frecvențe 3600-3800 MHz, expusă în anexa nr.5 la prezentul Program.

Această decizie CEPT menționează că aranjamentul frecvențelor în banda de frecvențe 3400-3600 MHz va fi reexaminat cel tîrziu pînă la finele anului 2013, în scopul determinării aranjamentului preferențial al frecvențelor.

9) Cadrul actual de reglementare

Prezentul subpunct al Programului include la diverse niveluri ierarhice de decizie (UIT, UE-CEPT, național) reglementările relevante pe care se bazează utilizarea spectrului de frecvențe radio, implementarea și dezvoltarea comunicațiilor electronice mobile în bandă largă. De asemenea, se face referință și la cadrul legal european și național pe care se bazează acest document de politici.

La nivel internațional (UIT):

- a) Regulamentul Radiocomunicațiilor al UIT (ediția 2008);
- b) actele finale ale Conferinței Regionale de Radiocomunicații pentru planificarea televiziunii digitale în părți din regiunile 1 și 3, în benzile de frecvențe 174-230 MHz și 470-862 MHz (RRC-06), Geneva, 15 mai – 16 iunie 2006.

La nivelul Uniunii Europene:

- a) Decizia nr.243/2012/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2012 de instituire a unui program multianual pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio;

b) Decizia Comisiei Europene 2008/411/CE din 21 mai 2008 privind armonizarea benzii de frecvențe 3400-3800 MHz pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în cadrul Comunității.

La nivel regional (CEPT):

a) Decizia ECC/DEC/(11)06 (15/12/2011) privind aranjamente armonizate pentru rețele de comunicații mobile/fixe (MFCN) care operează în benzile 3400-3600 MHz și 3600-3800 MHz;

b) Decizia ECC/DEC/(09)03 (05/11/2009) privind condiții armonizate pentru rețele de comunicații mobile/fixe (MFCN) care operează în banda 790-862 MHz.

La nivel național:

a) [Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007](#);

b) [Legea nr.68-XVI din 27 martie 2008](#) pentru ratificarea Protocolului de revizuire a unor prevederi ale Acordului regional pentru spațiul european de radiodifuziune (Stockholm 1961);

c) [Legea nr.69-XVI din 27 martie 2008](#) pentru ratificarea Acordului regional privind planificarea serviciului de radiodifuziune digitală terestră în Regiunea 1 (părți ale Regiunii 1, amplasate la vest de meridianul 170° longitudine estică și la nord de paralela 40° latitudine sudică, cu excepția teritoriului Mongoliei) și în Republica Islamică Iran în benzile de frecvențe 174-230 MHz și 470-862 MHz;

d) [Hotărîrea Guvernului nr.660 din 2 iunie 2008](#) “Cu privire la implementarea serviciilor de comunicații mobile celulare de generația a treia (3G)”;

e) [Hotărîrea Guvernului nr.365 din 6 iunie 2012](#) “Cu privire la dezvoltarea rețelilor și serviciilor publice de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă”;

f) Tabelul Național de Atribuire a Benzilor de Frecvență, aprobat prin Hotărîrea Comisiei de stat pentru frecvențe radio a Republicii Moldova nr.11 din 27 aprilie 2000, cu modificările aprobate prin hotărîrile nr.12 din 6 octombrie 2000, nr.13 din 17 ianuarie 2005, nr.14 din 31 ianuarie 2005, nr.01/2010 din 25 mai 2010, nr.1 din 11 mai 2012.

Obiectivele actelor de reglementare de toate nivelurile ierarhice de decizie sînt de a stabili un cadru comun care ar asigura coordonarea politicilor și, după caz, armonizarea condițiilor referitoare la disponibilitatea și utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio.

Republica Moldova, în poziția sa de stat situat în nemijlocită vecinătate cu Uniunea Europeană și luînd în considerare aspirațiile de integrare europeană, își armonizează în mod continuu legislația națională cu cea comunitară. Prin această armonizare impunîndu-se, totodată, realizarea cerințelor ce vizează reglementarea spectrului de frecvențe radio.

Guvernul are obligația ca prin aceste documente de politici să implementeze deciziile Comisiei Europene care vor asigura baza legală privind armonizarea condițiilor pentru disponibilitatea și utilizarea eficientă a resurselor de frecvențe radio, în scopul dezvoltării durabile a comunicațiilor electronice mobile în bandă largă pe o perioadă determinată de timp.

5. Analiza SWOT

Analiza SWOT (puncte forte, puncte slabe, oportunități și pericole) prezentată în tabelul 3 este o prezentare concisă a situației curente ce ține de managementul spectrului de frecvențe radio.

Tabelul 3

Puncte forte (Strengths):	Puncte slabe (Weaknesses):
1) Există Autoritate de Reglementare economică și tehnică a pieței rețelilor și serviciilor de comunicații electronice. 2) Există Organism Național de gestionare tehnică a spectrului de	1) Lipsa unui document de politici pe termen lung privind managementul eficient al spectrului de frecvențe radio.

<p>frecvențe radio cu atribuții: calculul, selectarea, avizarea, evidența frecvențelor și stațiilor de radiocomunicații, radiomonitoringul frecvențelor radio, asigurarea compatibilității electromagnetice, certificarea și omologarea produselor de telecomunicații.</p> <p>3) Există trei furnizori de telefonie celulară mobilă în standardul GSM 2G și 3G, cu infrastructură dezvoltată și acoperire națională.</p> <p>4) Existența resurselor de spectru pasibile pentru asignare/alocare solicitanților.</p> <p>5) Experiență bogată de proiectare și construire a rețelelor de comunicații electronice mobile.</p> <p>6) Existența infrastructurii terestre-turnuri, piloni, linii de transport, linii de aprovizionare cu energie electrică, spații tehnologice, căi de acces, echipamente funcționale performante.</p>	<p>2) Management ineficient a benzii de frecvențe radio 3400-3800 MHz</p> <p>3) Repartizarea și alocarea neuniformă și fragmentată a resurselor de spectru radio din banda de frecvențe 900 MHz.</p> <p>4) Lipsa acțiunilor de replanificare și realocare (refarming) a benzilor de frecvențe 900 și 1800 MHz.</p> <p>5) Licențe în vigoare ce nu respectă principiul neutralității tehnologice.</p> <p>6) Tergiversarea adoptării cadrului normativ și de politici pentru implementarea televiziunii digitale terestre.</p> <p>7) Situația economică precară în mediul rural.</p> <p>8) Disponibilitate neomogenă a serviciilor de comunicații electronice mobile pe toate drumurile publice naționale.</p>
Oportunități (Opportunities):	Riscuri/Pericole (Threats):
<p>1) Cadrul legal în domeniul gestionării spectrului de frecvențe radio este armonizat cu legislația UE și asigură un mediu concurențial favorabil.</p> <p>2) Cererea sporită de resurse de frecvență radio pentru implementarea tehnologiilor avansate.</p> <p>3) Mediul investițional propice implementării tehnologiilor avansate.</p> <p>4) Deciziile la nivel internațional în vederea eliberării spectrului de frecvențe radio pentru implementarea serviciilor publice de comunicații electronice mobile. (Deciziile CEPT, GE-06 etc.).</p> <p>5) Ratificarea acordului internațional vizând atribuirea canalelor/frecvențelor pentru televiziunea digitală terestră.</p> <p>6) Participarea la forumurile internaționale de specialitate.</p> <p>7) Amplasarea geografică și densitatea înaltă a populației, factori favorabili pentru implementarea tehnologiilor avansate.</p>	<p>1) Sînt posibile interferențe mutuale în zonele de frontieră în cazul lipsei unui acord privind utilizarea armonizată a canalelor/frecvențelor în aceste zone.</p> <p>2) Stațiile de radiocomunicații din Republica Moldova ce vor funcționa în banda de frecvențe 880-889 MHz pot fi afectate din partea sistemului CDMA-2000 din Ucraina.</p> <p>3) Posibilă nesolicitarea resurselor de spectru de frecvențe radio în benzile superioare, mai înalte de 3400 MHz.</p> <p>4) Nu vor fi identificate resurse financiare pentru dezvoltarea sectorului, iar costul investițiilor va fi în continuare înalt.</p> <p>5) Insuficiența infrastructurii în mediul rural pot menține discrepanțele mari între mediul urban și cel rural privind dezvoltarea sectorului comunicații electronice.</p>

III. IDENTIFICAREA PROBLEMEI

6. Precondițiile pentru elaborarea prezentului Program sînt următoarele:

- 1) necesitatea introducerii neutralității tehnologice. Întîrzierea implementării tehnologiilor moderne pe scara largă;
- 2) disponibilitatea neomogenă a serviciilor de comunicații electronice pe întreg teritoriul țării;
- 3) lipsa cadrului juridic și legal pentru o dezvoltare durabilă a comunicațiilor electronice mobile terestre în bandă largă;
- 4) necesitatea preluării buneii practici cu referință la implementarea Programului multianual al UE de politică în domeniul spectrului de frecvențe radio (Radio Spectrum Policy Programme-RSPP, Decizia 243/2012/UE din 14.03.2012);
- 5) necesitatea de valorificare a resurselor de spectru radio disponibile.

IV. OBIECTIVELE PROGRAMULUI

7. Scopul prezentului Program este asigurarea satisfacerii interesului public și social, precum și a unui maximum de beneficii pentru utilizatorii de frecvențe radio, fie ei furnizori de rețele și/sau de servicii de comunicații electronice sau utilizatori finali, totodată, asigurându-se un management eficient al resurselor de spectru radio și stabilirea principiilor, condițiilor și procedurilor de acordare a drepturilor de utilizare a acestor resurse din benzile de frecvențe vizate, pentru a asigura implementarea și dezvoltarea sistemelor BWA (Broadband Wireless Access – acces pe suport radio în bandă largă).

Un interes aparte, în vederea introducerii și dezvoltării sistemelor terestre de comunicații electronice mobile în bandă largă, prezintă benzile de frecvențe 790-862 MHz; 880-915/ 925-960 MHz; 1710-1785/ 1805-1880 MHz; 1900-2025/ 2110-2170 MHz; 2500-2690 MHz, 3400-3800 MHz desemnate în aceste scopuri la nivel european și internațional.

8. Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor a analizat situația actuală a utilizării benzilor de frecvențe radio specificate la capitolul II al prezentului document de politici, ținând cont de reglementările tehnice și administrative relevante pentru benzile în discuție, luând în considerare și experiența acumulată în ceea ce privește gestionarea acestor benzi de frecvențe atât pe plan intern, cât și pe plan internațional. În urma analizei ex-ante efectuate au fost stabilite obiectivele ce vor fi atinse datorită implementării prezentului Program.

1) **Obiectivul general** al Programului este asigurarea unei dezvoltări continue a industriei comunicațiilor electronice, sectorului tehnologiei informației și comunicațiilor din Republica Moldova, în special, a rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile în bandă largă, cu menținerea obligatorie și dezvoltarea continuă în condițiile locale, conform cerințelor de piață, a serviciilor voce mobile GSM (2G) și se referă la asigurarea resurselor de spectru radio necesare pentru o dezvoltare continuă a rețelelor mobile terestre de comunicații electronice în bandă largă; valorificarea acestor resurse limitate; asigurarea previzibilității actului de reglementare și a certitudinii în ceea ce privește regulile ce acționează în procesul de gestionare a spectrului de frecvențe radio.

2) Obiectivele specifice:

- a) încurajarea investițiilor eficiente în infrastructura națională de radiocomunicații;
- b) promovarea inovațiilor și introducerea neutralității tehnologice pentru accelerarea implementării tehnologiilor noi;
- c) stimularea concurenței prin crearea condițiilor pentru apariția furnizorilor și serviciilor noi pe piața comunicațiilor electronice mobile în bandă largă;
- d) asigurarea accesului uniform la serviciile de telefonie mobilă terestră pe drumurile publice naționale cele mai frecvent utilizate, asigurarea accesului și sporirea penetrării serviciilor de comunicații electronice mobile în bandă largă, reducerea decalajului digital între zonele urbane și cele rurale;
- e) sincronizarea în timp a expirării termenului de valabilitate a licențelor existente GSM (2G), cu realizarea ulterioară a procedurii de selectare pentru acordarea dreptului de utilizare a resurselor de spectru radio, aplicînd noul regim de licențiere și autorizare generală;
- f) asigurarea continuității activității furnizorilor existenți de rețele și/sau servicii de comunicații electronice în condiții transparente și nediscriminatorii;
- g) utilizarea eficientă și rațională a spectrului de frecvențe radio prin eliminarea fragmentării excesive în procesul de reorganizare a benzilor de frecvențe în discuție;
- h) crearea cadrului juridic de retragere a frecvențelor neutilizate timp de 12 luni și înăsprirea sancțiunilor pentru utilizarea ilegală a spectrului radio.

9. Pericole și riscuri în zonele de frontieră cu țările vecine (România și Ucraina)

Rezultatele analizei efectuate de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor privind utilizarea benzilor de frecvențe radio în zonele de frontieră cu țările vecine (România și Ucraina) au fost sistematizate în tabelul 4.

Tabelul 4

Nr. d/o	Banda de frecvențe, MHz	Ucraina	România
1.	453,0-457,5/463,0-467,5	În anul 2010 a fost eliberată licența furnizorului MTC pentru furnizarea serviciilor de telefonie mobilă. <i>(La moment serviciul de monitoring CNFR nu a depistat funcționarea rețelei în zona de frontieră cu R. Moldova)</i>	Se utilizează benzile 453,0-457,5 / 463,0-467,5 MHz pentru furnizarea serviciilor de telefonie mobilă
2.	790-862	Se utilizează pentru serviciile: radionavigație aeronautică, fix (mobil) terestru CDMA 2000, televiziune, SAR/SAB & ENG/OB	Se preconizează pentru comunicații mobile în bandă largă
3.	880-915/925-960, 1710-1785/1805-1880	Se utilizează pentru sisteme de telefonie mobilă standard CDMA 2000 (în banda 880-889,26 MHz) și sisteme de telefonie GSM	Se utilizează și sînt destinate pentru comunicații mobile de voce și Internet în bandă largă
4.	1900-1980, 2010-2025, 2110-2170	În anul 2005 a fost eliberată licența furnizorului Ukrtelecom pentru furnizarea serviciilor UMTS în benzile (1935-1950/ 2125-2140 MHz, 2015-2020 MHz). <i>(La moment activitatea în eter a stațiilor ucrainene nu se fixează de către serviciul monitoring CNFR)</i>	Licențe 3G UMTS către 4 furnizori (eliberate pe parcursul anilor 2004-2006)
5.	2300-2400	Banda este atribuită pentru servicii de exploatare spațială, fixă și mobilă	Banda este destinată pentru telemetrie aeronautică, aplicații amator, aplicații mobile, SAP/SAB, sisteme MMDS, aplicații în bandă ultralargă. Banda 2335-2400 MHz se utilizează în partaj cu sistemele militare
6.	2400-2483,5	Se utilizează pentru aplicații cu rază mică de acțiune și pentru stații din serviciul radioamator	Se utilizează pentru aplicații cu rază mică de acțiune și pentru stații din serviciul radioamator
7.	2500-2690	Se preconizează pentru furnizarea sistemelor LTE și MMDS	Este destinată pentru comunicații mobile în bandă largă
8.	3410-3800	Banda 3400-3800 este destinată pentru linii radioreleu	Se preconizează pentru furnizarea sistemelor de acces în bandă largă fără fir în conformitate cu Decizia ECC/DEC/(07)02

10. Pericole și riscuri:

1) **În benzile de frecvențe 453,0-457,5/463,0-467,5 MHz** sînt posibile interferențe mutuale în zonele transfrontaliere în cazul lipsei unui acord privind utilizarea armonizată a canalelor/frecvențelor în aceste zone între furnizori de rețele și/sau servicii de comunicații electronice care activează în Republica Moldova și țările vecine (România și Ucraina).

2) **În banda de frecvențe 790-862 MHz**, la momentul actual în Ucraina funcționează în cadrul canalelor TV 65, 66 și 67 sistemul de radiocomunicații mobil terestru CDMA 2000. Acest

fapt presupune că în limitele benzii de frecvență în care operează receptoarele stațiilor de bază LTE (regim FDD-c canalele TV 66-69) Ucraina va lansa doar canalele TV 68 și 69, care fac parte din planul Acordului Regional “Geneva 2006”. Deoarece în Ucraina în banda de frecvențe, corespunzătoare canalelor TV menționate, funcționează stații ale serviciului de radionavigație aeronautică, realizarea alocărilor pe canale va fi limitată. (La momentul de față nu este fixată de către serviciul monitoring al CNFR prezența în eter a emisiilor în limitele canalelor TV 68 și 69).

Din partea hotarelor de Vest pericole și riscuri nu se prevăd, deoarece în conformitate cu Decizia UE 2010/267/EU în Uniunea Europeană banda de frecvență 790-862 MHz este preconizată pentru furnizarea serviciilor fixe / mobile terestre.

3) În benzile de frecvențe 880-915 / 925-960 MHz, 1710-1785 / 1805-1880 MHz considerăm că eventual va fi necesară revizuirea acordurilor cu administrațiile României și Ucrainei cu privire la utilizarea canalelor preferențiale din benzile de frecvențe menționate luând în considerare posibilitatea implementării tehnologiilor avansate în aceste benzi. Stațiile de radiocomunicații din Republica Moldova care vor funcționa în banda de frecvențe 880-889,26 MHz vor fi afectate din partea sistemului de radiocomunicații CDMA-2000 din Ucraina.

4) În benzile de frecvențe 1900-1980 MHz, 2010-2025 MHz, 2110-2170 MHz pericole și riscuri din partea sistemelor de radiocomunicații din România și Ucraina nu se prevăd, deoarece administrațiile de resort din aceste țări au aceleași planuri de utilizare a acestor resurse de spectru radio.

5) La momentul de față nu există decizii CEPT cu privire la condițiile de utilizare a benzii de frecvențe 2300-2400 MHz pentru sistemele de radiocomunicații în bandă largă. Posibilele pericole și riscuri vor fi studiate ulterior pe măsura apariției documentelor CEPT respective.

6) În banda de frecvențe 2400-2483,5 MHz stațiile de radiocomunicații din zonele transfrontaliere ale Republicii Moldova pot fi afectate, cu probabilitate joasă, din partea stațiilor de radioamatori și liniilor radioreleu ale țărilor limitrofe.

7) În cazul implementării în Republica Moldova a sistemelor de comunicații electronice mobile în bandă largă de generație nouă în banda de frecvențe 2500-2690 MHz conform Deciziei CEPT ECC/DEC/(05)05 și a [Hotărârii Guvernului nr.365 din 6 iunie 2012](#) “Cu privire la dezvoltarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă” nu se prevăd pericole și riscuri față de sistemele similare din România și Ucraina.

8) În banda de frecvențe 3410-3800 MHz există o probabilitate mică de interferențe mutuale în zonele transfrontaliere.

V. ACȚIUNILE CE URMEAZĂ A FI ÎNTREPRINSE

11. Replanificarea și realocarea (refarming-ul) spectrului de frecvențe radio din benzile de frecvențe 900 MHz și 1800 MHz

Istoric, începând cu anul 1998, furnizorilor de rețele și servicii de telefonie mobilă celulară GSM (2G), inițial le-au fost asignate în baza licențelor pentru gen de activitate câte 22 canale din banda de frecvențe radio 900 MHz. Ulterior, la cererea acestora, au fost asignate suplimentar canale atât din banda de frecvențe 900 MHz, cât și din banda 1800 MHz (anexa nr.1 la prezentul Program).

În lipsa unui document privind managementul eficient al spectrului de frecvențe radio la moment există o repartizare neuniformă și o fragmentare a acestor benzi de frecvențe. Reieșind din necesitatea armonizării benzilor de frecvențe radio 900 MHz și 1800 MHz pentru a asigura

implementarea neutralității tehnologice și a serviciilor, se impune realizarea unor acțiuni de replanificare și realocare (refarming) a acestor frecvențe din benzile de frecvențe nominalizate.

În acest scop se va elabora o procedură care va prevedea o serie de măsuri tehnice provizorii.

12. Implementarea principiului neutralității tehnologice

La moment benzile de frecvențe radio 900 MHz și 1800 MHz utilizate de sistemele GSM din întreaga Europă, inclusiv din Republica Moldova au fost deschise pentru sistemele UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) și alte sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice, care pot coexista alături de sistemele GSM.

Pentru utilizarea flexibilă a spectrului de frecvențe radio pentru serviciile de comunicații electronice apare, printre altele, necesitatea unei soluții coerente și proporționale cu privire la planificarea și alocarea benzilor de frecvențe pentru comunicațiile mobile de generația a doua, a treia și a patra (2G, 3G și 4G).

În scopul asigurării neutralității tehnologice, precum și pentru conformarea la Deciziile Comisiei Europene 2009/766/EC și 2011/251/EU vizînd utilizarea benzilor de frecvențe 900 MHz și 1800 MHz pentru sistemele terestre destinate furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice paneuropene, la propunerea Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Comisia de stat pentru frecvențe radio prin Hotărîrea nr.1 din 11 mai 2012 a operat modificări în Reglementările Naționale RN037 și RN044A din anexa nr.2 la Tabelul Național de Arbitrare a Benzilor de Frecvență. Aceste modificări prevăd că benzile de frecvențe 876-915 MHz în pereche cu 921-960 MHz și benzile de frecvențe 1710-1785 MHz în pereche cu 1805-1880 MHz să fie atribuite pentru implementarea sistemelor terestre de furnizare a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice. Aceste sisteme vor fi determinate de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, în conformitate cu deciziile și recomandările CEPT relevante acestor benzi.

Potrivit Deciziei nr.243/2012/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2012, și Programului multianual pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio, instituit prin această decizie, neutralitatea tehnologică și a serviciilor nu se limitează numai la benzile de frecvențe 900 MHz și 1800 MHz, ci se referă inclusiv la benzile de frecvențe 800 MHz, 2100 MHz, 2600 MHz și 3800 MHz.

Repartizarea subbenzilor de frecvențe radio din benzile de frecvențe 880-915/ 925-960 MHz și 1710-1785/ 1805-1880 MHz după expirarea termenului de valabilitate a licențelor GSM existente este reprezentată în anexa nr.2 la prezentul Program.

13. Implementarea televiziunii digitale terestre în Republica Moldova și dividendul digital

Implementarea televiziunii digitale se va realiza în conformitate cu Programul privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală, elaborat de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și aprobat de către Guvern.

Acordul GE-06 pentru planificarea difuziunii digitale terestre a fost ratificat de Parlament prin [Legea nr.69-XVI din 27 martie 2008](#). Astfel, Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea de a se conforma prevederilor acestui Acord internațional.

Conform obligațiilor internaționale asumate de către Republica Moldova, s-a decis implementarea televiziunii digitale terestre la nivel național pînă la 17 iunie 2015. Acest proces va implica nu numai unele schimbări tehnice pentru armonizarea utilizării în scopurile respective a spectrului de frecvențe radio cu statele vecine, ci și un complex multilateral de modernizare a audiovizualului.

Difuzarea semnalului TV în format digital permite utilizarea mai eficientă a spectrului de frecvențe radio față de televiziunea analogică. În rezultat, se va elibera un volum considerabil de resurse de frecvențe radio, numit dividendul digital (DD).

Trecerea de la formatul analogic la cel digital va conduce la creșterea eficienței tehnologice și economice a procesului de difuzare TV, iar transmiterea dividendului digital în utilizare comercială va conduce la o creștere suplimentară a eficienței economice de la utilizarea acestei resurse de spectru radio.

Una din destinațiile principale ale dividendului digital în Republica Moldova este utilizarea benzii 790-862 MHz pentru serviciul mobil și alte servicii de comunicații electronice. Realizarea acestei variante însă depinde nu numai de utilizarea spectrului de frecvențe radio în țara noastră, dar și de utilizarea lui în țările vecine.

Dependența utilizării este menționată și în Decizia Comitetului European pentru Comunicații Electronice ECC/DEC/(09)03 din 30 octombrie 2009 “Condiții armonizate pentru rețele de comunicații mobile/fixe ce operează în banda 790-862 MHz” (On harmonised conditions for mobile/fixed communications networks (MFCN) operating in the band 790-862 MHz). În țările-membre ale UE utilizarea benzii 790-862 MHz se va efectua exclusiv pentru serviciul mobil și alte servicii de comunicații electronice (în afară de televiziune).

În țările vecine cu Republica Moldova banda de frecvențe 790-862 MHz este utilizată pentru următoarele servicii:

1) în Ucraina – radionavigație aeronautică, fix (mobil) terestru, SAR/SAB & ENG/OB, televiziune;

2) în România – radionavigație aeronautică (830-862 MHz), SAR/SAB & ENG/OB, mobil terestru.

Decizia menționată a ECC/DEC/(09)03 stabilește aranjamentul armonizat al frecvențelor în banda de frecvențe radio 790-862 MHz, prezentat în anexa nr.6 la prezentul Program.

Unele țări (Germania, Elveția, Finlanda, Franța, Spania, Suedia etc.) deja au luat decizii similare de utilizare a benzii menționate pentru serviciul mobil terestru.

14. Stabilirea condițiilor și procedurilor de acordare a licențelor pentru dreptul de utilizare a spectrului de frecvențe radio

Conform datelor din capitolul I al prezentului Program, în Republica Moldova sînt autorizați să furnizeze rețele și servicii publice de comunicații electronice mobile în baza licențelor pentru gen de activitate patru furnizori: “Orange Moldova” S.A., “Moldcell” S.A., “Eventis Mobile” S.R.L. și “Moldtelecom” S.A.

“Orange Moldova” S.A., “Moldcell” S.A. și “Eventis Mobile” S.R.L. dețin licențe pentru genul de activitate “Prestarea serviciilor de telefonie celulară mobilă, standardul GSM”, iar “Moldtelecom” S.A. licența pentru genul de activitate “Prestarea serviciilor de telefonie celulară mobilă, standardul CDMA 2000, în banda de frecvențe 450 MHz”. Toate licențele au un termen de valabilitate de 15 ani.

Licențele pentru genurile de activitate “Prestarea serviciilor de telefonie celulară mobilă, standardul GSM” și “Prestarea serviciilor de telefonie celulară mobilă, standardul CDMA 2000, în banda de frecvențe 450 MHz” au fost acordate în conformitate cu cadrul legal și de reglementare în vigoare pînă la punerea în aplicare a prevederilor [Legii comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007](#), în special, a regimului de autorizare generală și licențiere (15 septembrie 2008).

Compania “Eventis Mobile” S.R.L. se află din 30 martie 2010 în proces de insolvență, astfel resursele de spectru radio alocate (37 canale cu o lărgime totală de bandă de $2 \times 7,4$ MHz) din banda de frecvențe 900 MHz nu sînt utilizate, practic fiind blocate de această situație.

Avînd în vedere considerentele istorice (momente diferite în timp la care au fost acordate licențele în discuție), precum și faptul că termenul de valabilitate a licenței deținute de “Orange Moldova” S.A. expiră la 6 martie 2013, iar a licenței “Moldcell” S.A. – la 5 noiembrie 2014, este necesar de a întreprinde acțiuni de sincronizare a termenelor de expirare a valabilității acestor licențe, anticipînd procedurile de acordare a drepturilor de utilizare a spectrului de frecvențe radio în condițiile regimului de autorizare generală și licențiere.

Spectrul de frecvențe radio – resursă publică limitată proprietate a statului, se află în administrarea Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și este licențiat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.

Contextul în care urmează să fie organizată acordarea drepturilor de utilizare a resurselor de spectru radio din benzile de frecvențe 890-915/935-960 MHz și 1710-1785/1805-1880 MHz va ține cont de faptul că după expirarea termenului de valabilitate a licențelor deținute de către “Orange Moldova” S.A. și “Moldcell” S.A., acordate la timpul lor pentru genul de activitate, se vor elibera licențe pentru dreptul de utilizare a spectrului de frecvențe radio în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice mobile.

Totodată, avînd în vedere termenele diferite de expirare a valabilității acestor licențe și în scopul asigurării unor condiții concurențiale egale în cadrul unei piețe a serviciilor de comunicații electronice mobile maturizate, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, în termene rezonabile, va elibera, la solicitarea companiei “Orange Moldova” S.A., o licență de utilizare a frecvențelor radio din benzile de frecvențe 900 MHz și 1800 MHz în scopul furnizării serviciilor de telefonie celulară mobilă standardul GSM cu un termen de valabilitate de 20 luni (7 martie 2013 – 5 noiembrie 2014), pînă la expirarea termenului de valabilitate al licenței pentru genul de activitate “Prestarea serviciilor de telefonie celulară mobilă, standardul GSM deținută de compania “Moldcell” S.A. Această licență va acorda companiei “Orange Moldova” S.A. dreptul de a utiliza resursele de spectru radio din benzile de frecvențe nominalizate în volumul deținut de companie la momentul expirării termenului de valabilitate al licenței pentru gen de activitate (25,2 MHz/63 canale din banda 900 MHz și 40 MHz/100 canale din banda 1800 MHz) numai în scopul furnizării serviciilor de telefonie mobilă standardul GSM (2G). Eliberarea acestei licențe va fi condiționată de achitarea integrală către bugetul de stat, în condițiile legii, a unei taxe de licență care a fost calculată luînd în considerare valorile minime de expunere la concurs a taxelor de licență pentru resursele de spectru radio din benzile de frecvențe 900 MHz și 1800 MHz (tabelul 6 al prezentului Program) și volumul de spectru deținut în aceste benzi de către “Orange Moldova” S.A. care a fost alocat pe perioada de valabilitate a licenței pentru genul de activitate “Prestarea serviciilor de telefonie celulară mobilă standardul GSM”, raportată la 20 de luni și care constituie 1,786 mil.euro.

Ulterior, la fel în termene rezonabile, anticipînd data de 5 noiembrie 2014, se va organiza concursul cu aplicarea procedurii de selectare competitivă pentru acordarea drepturilor de utilizare a resurselor de spectru radio din benzile de frecvențe 900 MHz și 1800 MHz. Pînă la anunțarea concursului, avînd în vedere faptul că compania “Eventis Mobile” S.R.L. se află în proces de insolvență, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației și Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor vor întreprinde toate măsurile de rigoare pentru a debloca resursele de spectru radio din banda de frecvențe 900

MHz (2×7.4 MHz/eGSM) deținute și neutilizate de către această companie timp de aproape trei ani.

În plus, Programul prevede punerea la dispoziția pieței de comunicații electronice și a resurselor de spectru radio din benzile de frecvențe radio 790-862 MHz și, respectiv, 2500-2690 MHz (subbenzile de frecvențe din această bandă nealocate și nevalorificate conform [Hotărârii Guvernului nr.365 din 6 iunie 2012](#)). Această opțiune corespunde prevederilor Deciziei Parlamentului European și Consiliului nr.243/2012/UE din 14 martie 2012 de instituire a Programului multianual al UE de politică în domeniul spectrului de frecvențe radio (Radio Spectrum Policy Programme – RSPP).

Prin urmare, în scopul implementării neutralității tehnologice și dezvoltării durabile a comunicațiilor electronice mobile în bandă largă, se stabilesc următoarele benzi de frecvențe pentru care se va acorda dreptul de utilizare prin procedura de selectare competitivă stabilită de prezentul Program și care va fi organizată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației:

- 1) 790 – 862 MHz (800 MHz);
- 2) 880 – 915/ 925 – 960 MHz (900 MHz);
- 3) 1710 – 1785/ 1805 – 1880 MHz (1800 MHz);
- 4) 1900 – 2025/ 2110 – 2170 MHz (2100 MHz);
- 5) 2500 – 2690 MHz (2600 MHz);
- 6) 3400 – 3800 MHz (3800 MHz).

Resursele de spectru radio, drepturile de utilizare a cărora vor fi acordate prin procedura de selectare competitivă și care vor intra în dreptul de utilizare începând cu data de 5 noiembrie 2014 pe o perioadă de 15 ani, sînt structurate în blocuri (subbenzi) de frecvențe, conform tabelului 5:

Tabelul 5

Banda de frecvențe, MHz	Subbenzi de frecvențe disponibile
790 – 862	3 subbenzi (2×10 MHz, regim FDD)
880 – 915/ 925 – 960	5 subbenzi (2×5 MHz, regim FDD, GSM porțiuni de baza) 2 subbenzi (2×5 MHz, regim FDD, eGSM)
1710 – 1785/ 1805 – 1880	15 subbenzi (2×5 MHz, regim FDD)
1900 – 1920	1 subbandă (5 MHz, regim TDD)
2010 – 2025	1 subbandă (15 MHz, regim TDD)
1920 – 1980/ 2110 – 2170	1 subbandă (2×14,8 MHz, regim FDD)
2500 – 2690	1 subbandă (2×20 MHz, regim FDD) 1 subbandă (40 MHz, regim TDD) 1 subbandă (2×10 MHz, regim FDD)
3400 – 3600	*)
3600 – 3800	1 subbandă (50 MHz, regim TDD)**) 3 subbenzi (50 MHz, regim TDD)

*) Aranjamentul frecvențelor în această bandă de frecvențe se va stabili în termenul prevăzut de Decizia CEPT (11)06 din 9 decembrie 2011.

**) Licența pentru dreptul de utilizare a acestei subbenzi de frecvențe radio se va acorda prin concurs conform [Hotărârii Guvernului nr.365 din 6 iunie 2012](#) “Cu privire la dezvoltarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă”.

Utilizarea frecvențelor radio din benzile în care numărul de licențe este limitat se poate face doar în condițiile obținerii acestora în urma unei proceduri de selectare obiectivă, transparentă, nediscriminatorie și proporțională, impunându-se ca la acordarea drepturilor să nu fie stabilite cerințe ce ar conduce la restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței. Prin urmare, la organizarea procedurii de selectare, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației va avea în vedere stabilirea unor cerințe menite să respecte condițiile prevăzute de lege, maximizarea eficienței utilizării resurselor limitate de spectru radio și stimularea competiției pe piața de comunicații electronice mobile.

Prezentul Program stabilește că procedura de selectare va fi una de tip competitiv (concurs deschis cu participare internațională cu aplicarea procedurii de selectare competitivă care se va desfășura în două etape: etapa de preselecție și etapa de selectare a ofertantului câștigător).

Procedura competitivă de selectare este una adecvată stadiului de dezvoltare a pieței de comunicații electronice mobile din Republica Moldova. Acest tip de procedură este ales în scopul determinării, în anumite limite, a prețului pe care piața de comunicații electronice consimte să-l achite cu titlu de taxă de licență pentru dreptul de utilizare a resurselor limitate – frecvențele radio. Procedura de selectare de tip competitiv este potrivită, deoarece în acest fel poate fi evidențiat potențialul economic oferit de către spectrul de frecvențe radio, în general, precum și nivelul de valorizare a acestora de către persoanele interesate în contextul propriilor planuri de afaceri.

Acordarea drepturilor de utilizare a resurselor de spectru radio prin concurs cu aplicarea procedurii de selectare competitivă nu va urmări exclusiv reliefaarea evaluărilor private ale ofertanților privind sumele ce urmează a fi achitate cu titlu de taxă de licență, dar și asigurarea unor criterii de precalificare de natură tehnică, administrativă și financiară, urmînd ca aceste criterii să fie îndeplinite de către fiecare participant la procedura de selectare. Prin urmare, o soluție potrivită ar fi ca aceste condiții să fie stabilite la nivelul caietului de sarcini, elaborat și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, care va fi supus unui proces de consultare publică. Condițiile de natură tehnică, administrativă sau financiară vor fi aplicate pentru toate persoanele interesate în procedura de selectare, astfel fiind respectat principiul nediscriminării. La etapa de selectare a concursului vor fi admiși doar ofertanții care îndeplinesc toate criteriile de eligibilitate stabilite în caietul de sarcini.

În vederea asigurării unui mediu concurențial real în cadrul pieței de comunicații electronice, în procedurile de selectare se vor stabili anumite limitări, inclusiv de participare, aplicate la nivel de grup de firme (agenți economici). Normele necesare se vor raporta la prevederile [Legii Concurenței nr.183 din 11 iulie 2012](#). Respectiv, la procedura de selectare nu vor putea participa persoane care fac parte din același grup de firme.

Resursele de spectru radio ce urmează a fi acordate prin procedura de selectare competitivă din benzile de frecvențe 800 MHz și 900 MHz prezintă un interes mare din punct de vedere tehnico-tehnologic și comercial. Aceste benzi de frecvențe radio posedă caracteristici foarte utile pentru construirea și operarea unor rețele de comunicații electronice mobile eficiente și anume: propagarea la distanțe mai mari și acoperire *indoor* – mai bună în interiorul clădirilor.

De asemenea, urmează să fie expuse la concurs și frecvențe radio disponibile din benzile de 1800 MHz și 2600 MHz, benzi care sînt caracterizate prin oferirea capacităților (lățimii de bandă) necesare pentru asigurarea transferului unui volum mare de informații (date).

O rețea de comunicații electronice mobile poate fi dezvoltată și implementată în mod adecvat luând în considerare toate resursele limitate de spectru radio disponibile – benzi de frecvențe sub 1GHz și benzi de frecvențe peste 1 GHz.

Totodată, după cum indică studiul efectuat de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, resursele de spectru radio disponibile ce pot fi alocate din benzile de frecvențe sub 1GHz sînt insuficiente în raport cu cererea. De aceea, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației va stabili unele limitări menite să asigure un acces echitabil la obținerea dreptului de utilizare a resurselor de spectru radio din aceste benzi. Aceste măsuri vor stabili o cantitate maximă de spectru radio ce poate fi deținută de către același participant la licitație, după finalizarea procedurii de selectare: cîte 2×10 MHz (FDD) în fiecare din benzile de frecvențe 800 MHz și 900 MHz (cu excepția subbenzii pentru eGSM 880 – 890/ 925 – 935 MHz, care nu se limitează datorită faptului că este afectată din partea Ucrainei în zona de Sud a Republicii Moldova) și nu mai mult de 2×35 MHz în banda de frecvențe 1800 MHz.

Prin această măsură se va asigura o competiție reală și echitabilă pentru obținerea drepturilor de utilizare în cadrul benzilor de 800 MHz, 900 MHz și 1800 MHz. Pe perioada de acțiune a Programului nu se va admite revînzarea resurselor de spectru radio, excepție fiind dreptul de utilizare a acestor resurse prin cesionare, în conformitate cu legislația și reglementările în vigoare și utilizarea partajată a resurselor de spectru pentru acoperirea zonelor rurale cu o densitate redusă a populației.

Procedura de selectare competitivă va porni cu prețul minim de expunere la concurs (licitație) a licențelor corespunzătoare, stabilit de Program.

Termenul de valabilitate a licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din benzile de frecvențe ce fac obiectul prezentului Program, se stabilește de 15 ani. Această perioadă de valabilitate a drepturilor de utilizare a frecvențelor/canalelor radio este cea mai potrivită în raport cu cadrul legislativ în vigoare. Termenul este optim din considerente ce țin de natura serviciilor care vor fi furnizate, de necesitatea asigurării condițiilor pentru realizarea planurilor de afaceri, oferă predictibilitate și permite, totodată, indicarea unor termene clare pentru reevaluarea circumstanțelor acordării drepturilor, drept răspuns la evoluțiile tehnico-economice și concurențiale înregistrate pe parcursul exercitării lor.

Drepturile de utilizare a frecvențelor radio acordate în benzile de frecvențe 800 MHz, 900 MHz, și 1800 MHz, vor putea fi exercitate ulterior eliberării documentelor de autorizare (licențelor), începînd cu 6 noiembrie 2014, cu condiția că beneficiarul licenței corespunzătoare a achitat integral la bugetul de stat taxa de licență stabilită în urma concursului, în termen de 30 zile de la data la care i s-a expediat (înmînat) înștiințarea despre adoptarea deciziei privind eliberarea licenței. Achitarea taxei de licență se va face în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei stabilit în raport cu EURO la data plății. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, în coordonare cu Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și beneficiarii de licențe pentru dreptul de utilizare a frecvențelor radio, va stabili măsuri tehnice tranzitorii în scopul replanificării și consolidării benzilor de frecvențe alocate în urma procedurii de selectare.

Replanificarea și realocarea spectrului de frecvențe radio va începe din momentul în care se vor determina deținătorii spectrului de frecvențe în urma etapei a III a concursului (p.4.3. al Planului de acțiuni) și se va finaliza pînă la 6 noiembrie 2014.

15. Stabilirea cuantumului valorilor minime de expunere la concurs a taxelor de licență pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio în benzile de frecvențe vizate în Program

Teoria și practica internațională în materia procedurilor de selectare competitivă arată că stabilirea valorilor minime de expunere la concurs ale taxelor de licență constituie punctul de pornire în vederea stabilirii cuantumurilor taxelor de licență prin intermediul procedurii de selectare. Stabilirea acestor valori minime poate fi realizată în mai multe modalități, în funcție de o serie de factori, precum obiectivele urmărite, procedura propriu-zisă, presiunile competitive interne etc.

Astfel, valorile minime pentru taxele de licență pot fi stabilite ca:

- 1) nivele nominale, suficiente pentru descurajarea ofertelor nereserioase;
- 2) nivele care să reflecte valoarea de piață estimată (de exemplu, prin raportarea la tranzacții private, la valorile rezultate din alte proceduri de selectare similare sau chiar prețul istoric al resursei de spectru).

În fundamentarea nivelelor minime ale taxelor de licență este necesară realizarea unui echilibru între două tendințe contrare. Pe de o parte, stabilirea valorii minime la nivel ridicat este probabil să genereze o reducere strategică a cererii, precum și să asigure că măsurile pentru dezvoltarea concurenței nu facilitează accesul pe piață a unei persoane care, atribuind spectrului radio o valoare redusă, aduce o contribuție slabă la atingerea obiectivelor de stimulare a concurenței. Pe de altă parte, există riscul ca o parte din resursele de spectru să rămână nevalorificate și neutilizate, dacă valorile minime ale taxelor de licență sînt prea mari. Valoarea economică a spectrului de frecvențe radio pentru comunicații electronice mobile diferă atît în spațiu, de la un stat la altul, cît și în timp și depinde de o multitudine de factori, cum ar fi: dimensiunea și potențialul pieței interne, cererea de servicii de comunicații electronice mobile, dinamica competitivă a pieței (numărul și dimensiunea furnizorilor existenți sau a potențialilor concurenți), disponibilitatea și prețul spectrului în alte benzi substituibile, condițiile de utilizare (obligații de acoperire, durata de valabilitate a licenței etc), prevederile legislației naționale și predictibilitatea cadrului de reglementare în domeniu.

De asemenea, valoarea economică a licențelor/spectrului depinde și de o serie de factori exogeni, care sînt în afara controlului autorităților, precum proprietățile fizice și caracteristicile de propagare în benzile respective, ciclurile tehnologice, economice și investiționale, apartenența furnizorilor la grupuri multinaționale și strategiile globale ale acestora etc. Prin urmare, date fiind multitudinea, complexitatea, interacțiunile și interdependențele între acești factori care, în reflectarea circumstanțelor diferitor piețe, în diferite momente de timp, pot influența valorile spectrului radio, estimarea valorilor de piață a benzilor de frecvențe sînt imperfecte, indiferent de modelele teoretice utilizate și de aproximările practice efectuate.

În contextul prezentului Program se stabilește reflectarea următoarelor criterii în nivelele minime de expunere la concurs a taxelor de licență care vor reflecta valoarea economică a spectrului de frecvențe radio: proprietățile fizice ale benzii de frecvențe, cererea de spectru, cantități maxime de spectru pasibile asignării pentru un solicitant, drepturile de utilizare existente, durata drepturilor de utilizare, condițiile de utilizare a drepturilor, armonizarea internațională, disponibilitatea și prețul echipamentelor.

Valoarea minimă de expunere la concurs a taxei de licență se stabilește separat pentru fiecare tip de subbandă (lărgime de subbandă) din benzile de frecvențe în discuție. Avînd în vedere argumentele expuse mai sus, se stabilesc valorile minime de expunere la concurs ale

taxelor de licență care constituie prețul de pornire în procedura de selectare competitivă. Nivelul valorilor minime este prezentat în tabelul 6.

Tabelul 6

Banda de frecvențe	Valori minime de expunere la concurs a taxei de licență pentru subbenzi de frecvențe (milioane euro) *)							
	2×5 MHz (FDD), porțiuni de bază	2×5 MHz (FDD) eGSM	2×10 MHz (FDD)	2×14,8 MHz (FDD) + 5 MHz TDD	15 MHz (TDD)	2×20 MHz (FDD)	40 MHz (TDD)	50 MHz (TDD)
790 – 862 MHz	-	-	9,0	-	-	-	-	-
880 – 915/ 925 – 960 MHz	4,0	2,8		-	-	-	-	-
1710 – 1785/ 1805 – 1880 MHz	1,5	-	-	-	-		-	-
1900 – 1920 MHz, 1920 – 1980/ 2110 – 2170 MHz	-	-	-	6,2	-	-	-	-
2010 – 2025 MHz	-	-	-	-	2,0	-	-	-
2500 – 2690 MHz	-	-	5,0	-	-	10,0	8,0	-
3400 – 3600 MHz	-	-	-	-	-	-	-	1,0
3600 – 3800 MHz	-	-	-	-	-	-	-	1,0

*) Valorile minime de expunere la concurs ale taxelor de licență se stabilesc pentru etapele concursului prevăzut la capitolul VII al prezentului Program.

VI. ETAPELE ȘI TERMENELE DE IMPLEMENTARE A PROGRAMULUI

16. Procesul de implementare a prezentului Program va cuprinde realizarea următoarelor acțiuni:

1) **cel târziu pînă la 28 februarie 2013** se vor întreprinde măsuri pentru sincronizarea termenelor de valabilitate a licențelor deținute de “Orange Moldova” S.A. și “Moldcell” S.A. pentru genul de activitate “Prestarea serviciilor de telefonie celulară mobilă, standardul GSM. În acest scop Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației va elibera companiei “Orange Moldova” S.A. o licență de utilizare a frecvențelor radio din benzile de frecvențe 900 MHz și 1800 MHz în scopul furnizării serviciilor de telefonie celulară mobilă standardul GSM pe un termen de 20 luni (7 martie 2013 – 5 noiembrie 2014), pînă la expirarea termenului de valabilitate a licenței similare deținute de compania “Moldcell” S.A.;

2) **în termen pînă la 30 mai 2013** vor fi elaborate, consultate public și adoptate documentele de concurs privind eliberarea licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio disponibile din benzile de frecvențe prevăzute în prezentul Program;

3) **începînd cu 1 iunie 2013** va fi lansat anunțul publicitar de desfășurare, pe etape, a concursului deschis cu aplicarea procedurii de selectare competitivă privind acordarea licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio disponibile din benzile de frecvențe prevăzute în Program (anunțul se publică cu cel puțin 45 de zile înainte de concurs):

a) **etapa I (iulie 2013):** vor fi expuse la concurs licențele pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din banda de frecvențe **2600 MHz** (1 subbandă 2×20 MHz FDD care

nu a fost alocată prin încredințare directă, conform [Hotărîrii Guvernului nr.365 din 6 iunie 2012](#); 1 subbandă 2×10 MHz FDD; 1 subbandă 40 MHz TDD) și celor din banda de frecvențe **3600-3800 MHz** (3 subbenzi 50 MHz TDD, sau în cazul eşuării concursului prevăzut de aceeași Hotărîre a Guvernului – 4 subbenzi 50 MHz TDD), conform anexelor nr.4 și nr.5 la prezentul Program;

b) etapa II (septembrie 2013): vor fi expuse la concurs licențele pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din banda de frecvențe **2100 MHz**, care nu au fost alocate prin încredințare directă conform [Hotărîrii Guvernului nr.660 din 2 iunie 2008](#) (1 subbandă 2×14,8 MHz FDD împreună cu 1 subbandă 5 MHz TDD și 1 subbandă 15 MHz TDD), conform anexei nr.3 la prezentul Program;

c) etapa III (martie 2014): vor fi expuse la concurs licențele pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din următoarele benzi de frecvențe, conform anexelor nr.2 și nr.6 la prezentul Program:

800 MHz (3 subbenzi 2×10 MHz FDD);

900 MHz (5 subbenzi 2×5 MHz FDD și 2 subbenzi 2×5 MHz FDD eGSM);

1800 MHz (15 subbenzi 2×5 MHz FDD);

d) etapa IV (septembrie 2014): vor fi expuse la concurs licențele pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din banda de frecvențe **3400-3600 MHz** în varianta de repartizare finală care va fi adoptată de CEPT pînă la finele anului 2013 (Decizia CEPT (11)06 din 9 decembrie 2011) și celor din banda de frecvențe **3600-3800 MHz** nealocate în cadrul etapei I a concursului, conform anexei nr.5 la prezentul Program.

17. Condițiile de licență pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din benzile de frecvențe 800 MHz și 900 MHz vor prevedea obligațiuni de asigurare a acoperirii teritoriale și a drumurilor publice naționale cele mai frecvent utilizate cu semnal radio corespunzător indicatorilor de calitate stabiliți de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.

18. Resursele de spectru radio nesolicitate și nealocate în cadrul etapelor de concurs prevăzute în subpunctele 4.1-4.4 vor fi expuse repetat la concurs în anii următori conform unui grafic stabilit de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației și coordonat cu Ministerul Tehnologiei Informației și Telecomunicațiilor, reieșind din cererea de piață.

19. Termenul de valabilitate al licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio rămase nesolicitate și nealocate, acordate ulterior la fel prin concurs cu aplicarea procedurii de selectare competitivă furnizorilor existenți care dețin deja astfel de licențe pentru resursele din aceeași bandă de frecvențe, se va sincroniza cu termenul de expirare al valabilității licențelor deținute. Valorile minime de expunere la concurs ale taxelor de licență, se vor stabili prin hotărîre de Guvern și se vor raporta la termenul de valabilitate al acestor licențe.

VII. ESTIMAREA IMPACTULUI ȘI A COSTURILOR AFERENTE IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI

20. Pentru estimarea impactului se vor utiliza tehnici specifice, dintre care analiza impactului economic și analiza impactului social.

1) **Impactul economic presupune:**

a) implementarea tehnologiilor și serviciilor noi în bandă largă;

b) atragerea noilor investiții în sectorul tehnologiei informației și comunicațiilor al economiei naționale;

- c) creșterea cifrei de afaceri a companiilor din acest sector;
- d) creșterea acumulărilor la bugetul de stat generate de valorificarea resurselor de spectru radio și de activitățile economice în piața serviciilor de comunicații electronice mobile;
- e) dezvoltarea altor sectoare ale economiei naționale ca urmare a modernizării și dezvoltării continuă a infrastructurii de radiocomunicații și diversificării ofertei de servicii de comunicații electronice mobile în bandă largă;
- f) creșterea nivelului de utilizare a serviciilor de acces la Internet în bandă largă, inclusiv a serviciilor publice, atât din partea statului, cât și din partea mediului de afaceri și a populației.

2) Impactul social presupune:

- a) sporirea accesibilității pentru populație a serviciilor de comunicații electronice mobile în bandă largă ca rezultat al stabilirii unui mediu concurențial loial și eficient pe piața serviciilor de comunicații electronice mobile;
- b) îmbunătățirea calității serviciilor furnizate; reducerea decalajului digital între mediul rural și cel urban;
- c) crearea noilor locuri de muncă și creșterea nivelului salariului mediu în sectorul TIC.

3) Implementarea prevederilor prezentului Program nu presupune careva costuri aferente acoperite din bugetul de stat. Finanțarea acțiunilor preconizate se va efectua din alte surse decât bugetul de stat.

VIII. REZULTATELE SCONTATE ȘI INDICATORII DE PROGRES

21. Implementarea prezentului Program va conduce la obținerea următoarelor rezultate măsurabile:

Tabelul 7

Indicator	Nivelul indicatorului în trimestrul III, 2012	Nivelul indicatorului preconizat pentru 2018	Nivelul indicatorului preconizat pentru 2020
Drumuri publice naționale cele mai frecvent utilizate*) acoperite cu comunicații electronice mobile terestre	5 drumuri naționale	Cel puțin 15 drumuri publice naționale cele mai frecvent utilizate	Cel puțin 20 drumuri publice naționale cele mai frecvent utilizate
Gradul total de acoperire a populației cu acces la Internet mobil în bandă largă	–	45%	65%
Viteza transfer date în rețelele de comunicații electronice mobile în bandă largă	–	512 Kb/s	Până la 1 Mb/s

*) Lista drumurilor publice naționale cele mai frecvent utilizate în corespundere cu [Hotărîrea Guvernului nr.1323 din 29 decembrie 2000](#) și cu specificările de rigoare în condițiile de licență.

Rezultatele scontate în urma implementării Programului vor fi estimate în conformitate cu principalii indicatori de progres privind realizarea obiectivelor stabilite:

- a) resurse de spectru radio disponibile în cantități capabile să satisfacă cererea de piață pe perioada de timp determinată de prezentul Program;
- b) previzibilitate a actului de reglementare și certitudine în ceea ce privește regulile ce acționează în procesul de gestionare a spectrului de frecvențe radio;
- c) investiții eficiente în infrastructura națională de radiocomunicații;

- d) neutralitate tehnologică și accelerare a implementării tehnologiilor și serviciilor noi;
- e) concurență eficientă pe piața serviciilor de comunicații electronice mobile în bandă largă;
- f) utilizare sporită a serviciilor de acces la Internet în bandă largă, inclusiv în zonele rurale;
- g) decalajul digital redus substanțial între zonele urbane și cele rurale.

IX. PROCEDURILE DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

22. Activitățile de monitorizare constituie un proces continuu fiind desfășurate pe toată perioada de implementare, care vor include atât colectarea, prelucrarea și analiza datelor de monitorizare, identificarea erorilor sau a efectelor neprevăzute, cât și eventualele rectificări de conținut și de formă în măsurile și activitățile planificate.

Monitorizarea implementării prezentului Program se bazează pe practicile internaționale de monitorizare și estimare a nivelului de eficiență în gestionarea spectrului de frecvențe radio și permite de a evalua în dinamică realizarea obiectivelor stipulate în Program, precum și atingerea scopului final de dezvoltare continuă a rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile în bandă largă, de implementare a tehnologiilor și serviciilor de generație nouă – 3G, 4G, cu păstrarea obligatorie și dezvoltarea continuă în condițiile locale, conform cerințelor de piață a serviciilor voce mobile GSM (2G).

Monitorizarea se efectuează în baza indicatorilor de performanță stabiliți în Planul de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020. Datele statistice și administrative sînt colectate de către Biroul Național de Statistică, autoritate de reglementare, precum și prin sondaje efectuate de către instituțiile specializate.

Pe baza rapoartelor primare de monitorizare parvenite de la autoritățile implicate în implementarea programului, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor va elabora anual Raportul de monitorizare pînă la data de 1 martie a anului următor. Raportul de monitorizare va conține informația cu privire la realizările și eșecurile privind implementarea Programului în perioada respectivă, precum și nivelul atingerii indicatorilor de impact.

23. Evaluarea implementării prezentului Program se va realiza la finele ultimei etape de implementare și va rezulta în Raportul final de evaluare a implementării Programului.

Evaluarea finală va implica atât parteneri-cheie, cât și constituenți principali ai organului central de specialitate pentru a asigura un proces obiectiv și comprehensiv.

24. Transparența proceselor de implementare a Programului se asigură prin publicarea pe pagina oficială a organului central de specialitate și a autorității pentru reglementare a rapoartelor anuale de progres, precum și a raportului final de evaluare după implementarea prezentului Program. Organul central de specialitate va asigura mediatizarea largă a procesului de realizare a Programului, precum și oferirea informațiilor relevante partenerilor din țară și de peste hotare.

X. PLANUL DE ACȚIUNI

25. Planul de acțiuni privind realizarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020 a fost elaborat în conformitate cu obiectivele stabilite și luînd în considerare rezultatele analizei situației actuale în domeniul managementului spectrului de frecvențe radio.

**Situația curentă privind reglementarea (licențierea) și utilizarea spectrului
de frecvențe radio pentru serviciul mobil terestru în benzile
de frecvențe 450 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz**

Titular licență/ tip licență	Banda de frecvențe, MHz	Tehnologie/ Standard	Spectru asignat prin licență (canale)	Spectru asignat adițional (canale)	Total spectru asignat (canale/ MHz)	Termenul de valabilitate a licenței
1	2	3	4	5	6	7
“Orange Moldova” S.A. Licența seria AMMII, nr.024155 din 6 martie 1998. Genul de activitate “Prestarea serviciilor de telefonie celulară mobilă standardul GSM”.	880-915/ 925-960	GSM	22(2×200,0 kHz)	41(2×200,0 kHz)	63/2×12,6	6 martie 2013
	1710-1785/ 1805-1880	GSM		100 (2×200,0 kHz)	100/2×20,0	
“Orange Moldova” S.A. Licența seria AA, nr.065139 din 8 august 2008, pentru utilizarea frecvențelor și canalelor radio în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice mobile celulare de generația a treia 3G	1920-1980/ 2110-2170	IMT-2000/ W-CDMA 2100 (UMTS FDD)	2×14,8 MHz	-	3/34,6	8 august 2023
	1900-1920	UMTS TDD	1×5 MHz	-		
“Moldcell” S.A. Licența seria AMMII, nr.024160 din 5 noiembrie 1999. Genul de activitate “Prestarea serviciilor de telefonie celulară mobilă standardul GSM”	880-915/ 925-960	GSM	22 (2×200,0 kHz)	32 (2×200,0 kHz)	57/2×11,4	5 noiembrie 2014
	1710-1785/ 1805-1880	GSM	-	-	-	
1	2	3	4	5	6	7
“Moldcell” S.A. Licența seria AA, nr.065140 din 15 august 2008, pentru utilizarea frecvențelor și canalelor radio în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice mobile celulare de generația a treia (3G)	1920-1980/ 2110-2170	IMT-2000/ W-CDMA 2100 (UMTS FDD)	2×14,8 MHz	-	3/34,6	15 august 2023
	1900-1920	UMTS TDD	1 × 5 MHz	-		
“Eventis Mobile” S.R.L. Licența seria AMMII, nr.024015 din 26 decembrie 2006. Genul de activitate “Prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară standardul GSM”	880-915/ 925-960	GSM	22 (2×200,0 kHz)	15 (2×200,0 kHz)	37/2×7,4	26 decembrie 2021
	1710-1785/ 1805-1880	GSM	-	-	-	
“Moldtelecom” S.A. Licența seria AMMII, nr.020446 din 29 iunie 2006. Genul de activitate “Prestarea serviciilor de telefonie mobilă celulară standardul CDMA”	453,0-457,8/ 463,0-467,8	CDMA 2000-1x	3 (2×1,25 MHz)	-	3/7,5	29 iunie 2021
“Moldtelecom” S.A. Licența seria AA, nr.065190, din 9 decembrie 2008, pentru	1920-1980/ 2110-2170	IMT-2000/ W-CDMA 2100	2×14,8 MHz	-	3/34,6	9 decembrie 2023

utilizarea frecvențelor și canalelor radio în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice mobile celulare de generația a treia (3G)		(UMTS FDD)				
	1900-1920	UMTS TDD	1×5 MHz	-		

Anexa nr.2
la Programul de management al spectrului
de frecvențe radio pe anii 2013-2020

**Varianta de repartizare a subbenzilor de frecvențe radio din benzile
de frecvențe 880-915/ 925-960 MHz și 1710-1785/ 1805-1880 MHz**

Anexa nr.3
la Programul de management al spectrului
de frecvențe radio pe anii 2013-2020

**Repartizarea și asignarea actuală a subbenzilor de frecvențe radio din benzile
de frecvențe 1900-1980 / 2110-2170, 1900-1920 MHz și 2010-2025 MHz**

Anexa nr.4
la Programul de management al spectrului
de frecvențe radio pe anii 2013-2020

Repartizarea subbenzilor de frecvențe radio din banda de frecvențe 2500-2690 MHz

Anexa nr.5
la Programul de management al spectrului
de frecvențe radio pe anii 2013-2020

**Repartizarea subbenzilor de frecvențe radio din benzile
de frecvențe 3400-3600 MHz și 3600-3800 MHz**

Anexa nr.6

**Repartizarea subbenzilor de frecvențe radio din benzile
de frecvențe 3400-3600 MHz și 3600-3800 MHz**

Anexa nr.2
la Hotărârea Guvernului
nr.116 din 11 februarie 2013

**PLANUL DE ACȚIUNI
privind realizarea Programului de management al
spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020**

Nr. d/o	Denumirea acțiunii	Responsabili	Termenul de realizare	Indicatorii de monitorizare	Costul realizării, lei
1	2	3	4	5	6
1.	Eliberarea companiei "Orange Moldova" S.A. a licenței de utilizare a frecvențelor radio din benzile de frecvențe 900 MHz și 1800 MHz în scopul furnizării serviciilor de telefonie celulară mobilă standardul GSM pe un termen de 20 luni	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	28 februarie 2013	Licență temporară eliberată companiei "Orange Moldova"	În limitele bugetului autorității responsabile
2.	Elaborarea, consultarea publică și adoptarea documentelor de concurs necesare privind organizarea și desfășurarea concursului pentru obținerea licențelor cu drept de utilizare a resurselor de spectru radio din benzile de frecvențe prevăzute în prezentul Program	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Mai 2013	Documentele de concurs elaborate și aprobate prin Hotărârea Comitetului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	În limitele bugetului autorității responsabile
3.	Elaborarea și aprobarea procedurii de replanificare și realocare (refarming) a benzilor de frecvențe 900 MHz în scopul eliminării fragmentării	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, furnizorii titulari de licențe	Martie 2014	Procedură aprobată	În limitele bugetului autorității responsabile
4.	Desfășurarea pe etape a				

	concurșului deschis cu aplicarea procedurii de selectare competitivă privind acordarea licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio disponibile din benzile de frecvențe prevăzute în prezentul Program				
4.1.	Etapa 1: Expunerea la concurs a licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din benzile de frecvențe 2600 MHz și 3600-3800 MHz, nealocate conform Hotărârii Guvernului nr.365 din 6 iunie 2012 “Cu privire șla dezvoltarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă”)	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Iulie 2013	Hotărârea Comisiei de concurs	În limitele bugetului autorității responsabile
4.2.	Etapa 2: Expunerea la concurs a licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din banda de frecvențe 2100 MHz nealocate conform Hotărârii Guvernului nr.660 din 2 iunie 2008 “Cu privire la implementarea serviciilor de comunicații mobile celulare de generația a treia (3G)”	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Septembrie 2013	Hotărârea Comisiei de concurs	În limitele bugetului autorității responsabile
4.3.	Etapa 3: Expunerea la concurs a licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din benzile de frecvențe 800MHz, 900 MHz și 1800MHz	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Martie 2014	Hotărârea Comisiei de concurs	În limitele bugetului autorității responsabile
4.4.	Etapa 4: Expunerea la concurs a licențelor pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din banda de frecvențe 3400-3800 MHz și celor din banda de frecvențe 3600-3800 MHz nealocate în cadrul etapei I a concursului	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Septembrie 2014	Hotărârea Comisiei de concurs	În limitele bugetului autorității responsabile
5.	Intrarea în vigoare a principiului neutralității tehnologice în benzile de frecvențe radio 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, furnizorii titulari de licențe	Pînă la 6 noiembrie 2014	Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	În limitele bugetului furnizorilor titulari de licențe

6.	Expunerea repetată la concurs a resurselor de spectru radio care nu au fost solicitate pe parcursul etapelor precedente, reieșind din cererea de piață	Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației în coordonare cu Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Periodic, la apariția cererii de piață, pe parcursul anilor 2016-2020	Conform unui grafic stabilit de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației și coordonat cu Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	În limitele bugetului autorității responsabile
----	--	--	---	---	--

Hotărârile Guvernului

116/11.02.2013 Hotărâre cu privire la aprobarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020 // *Monitorul Oficial* 31-35/161, 15.02.2013